

● **Meerkeuzevragen**

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

DE KOLONIALE RELATIE INDONESIË – NEDERLAND

+

HET INDONESISCH – NEDERLANDS CONFLICT 1945 – 1949

- Gebruik bron 1.*
- 1p ○ 1 Er is een verschil tussen het aantal VOC-schepen dat naar Azië vertrok en het aantal VOC-schepen dat terugkwam uit Azië.
→ Geef een verklaring voor dit verschil.
- Gebruik bron 2.*
- 2p ○ 2 Hieronder staan drie uitspraken over de bron:
1 De Nederlandse ambtenaar vond dat de Nederlandse overheid de inheemse adel ... **(meer / minder)** ... moest controleren.
2 Voor een Nederlandse ambtenaar was deze mening ... **(een uitzondering / heel gewoon)** ... in de tijd van het Cultuurstelsel.
3 De Indonesische bevolking durfde geen klacht in te dienen, omdat zij bang was voor de ... **(inheemse adel / Nederlandse ambtenaren)**
→ Vul de juiste begrippen op de juiste plaats in.
Doe het zo:
uitspraak 1: ... (vul in: meer / minder)
uitspraak 2: ... (vul in: een uitzondering / heel gewoon)
uitspraak 3: ... (vul in: inheemse adel / Nederlandse ambtenaren)
- 1p ● 3 Om welke reden vonden de liberalen dat het Cultuurstelsel moest verdwijnen?
A Ze waren voorstanders van een overheidsmonopolie.
B Ze waren voorstanders van gedwongen leveranties.
C Ze waren voorstanders van meer en strengere economische wetten.
D Ze waren voorstanders van meer particuliere ondernemingen.
- Gebruik bron 3 en 4.*
- 2p ○ 4 Stel, je doet een onderzoek naar de toename van het aantal particuliere ondernemingen na 1870 in Indonesië. Voor dat onderzoek vind je deze twee bronnen die gaan over de Mijnwet van 1899. De hoofdvraag van het onderzoek is: 'Waarom gaf de Nederlandse overheid particuliere ondernemingen meer mogelijkheden?'
→ Welke van de twee bronnen is bruikbaar voor jouw onderzoek? Verklaar je antwoord met behulp van de bron.
Doe het zo:
Bron ... (schrijf een nummer op) is bruikbaar, want ... (geef een verklaring).
- 1p ○ 5 → Geef één reden waarom Nederland rond 1870 zijn grondgebied in Indonesië wilde uitbreiden?

- Gebruik bron 5.*
- 1p ● 6 Welke combinatie is juist?
- A Persoon 1 hoort bij de inheemse bestuurders.
Persoon 2 hoort bij de Nederlandse bestuurders.
Persoon 3 hoort bij de koelies.
 - B Persoon 1 hoort bij de inheemse bestuurders.
Persoon 2 hoort bij de koelies.
Persoon 3 hoort bij de dorpsbevolking.
 - C Persoon 1 hoort bij de Nederlandse bestuurders.
Persoon 2 hoort bij de inheemse bestuurders.
Persoon 3 hoort bij de dorpsbevolking.
 - D Persoon 1 hoort bij de Nederlandse bestuurders.
Persoon 2 hoort bij de dorpsbevolking.
Persoon 3 hoort bij de koelies.
- Gebruik nogmaals bron 5.*
- 1p ○ 7 → Leg uit waarom persoon 2 een belangrijke taak had bij het ophalen van de belasting.
- Gebruik bron 6.*
- 1p ○ 8 Nederland was trots op het koloniale bezit.
→ Toon dit aan met behulp van de afbeelding.
- 2p ○ 9 Hieronder staan drie zinnen:
- 1 De Ethische Politiek zorgde voor een verhoging van het onderwijspeil.
 - 2 De Indonesische onafhankelijkheid werd uitgeroepen.
 - 3 In India ontstond een onafhankelijkheidsbeweging onder leiding van Gandhi.
- Geef bij elke zin aan of dit een **oorzaak** of een **gevolg** is van het Indonesische nationalisme.
- Doe het zo:*
- 1 is een ... (kies uit: oorzaak / gevolg)
(enz. tot en met 3)
- Gebruik bron 7 tot en met 9.*
- 3p ○ 10 Hieronder staan twee vragen:
- 1 Waardoor raakten Nederland en Indonesië in de loop van de eeuwen met elkaar verbonden?
 - 2 Waardoor ontstond uiteindelijk een breuk tussen Nederland en Indonesië?
- Geef per bron aan of deze te maken heeft met vraag 1 of 2. Leg daarna uit waarom de bron bij de vraag hoort.
- Doe het zo:*
- Bron 7 hoort bij vraag ... (vul in: 1 of 2), omdat ... (geef een uitleg).
Bron 8 hoort bij vraag ... (vul in: 1 of 2), omdat ... (geef een uitleg).
Bron 9 hoort bij vraag ... (vul in: 1 of 2), omdat ... (geef een uitleg).
- 1p ● 11 Wat was voor Japan de belangrijkste reden om in 1942 Indonesië te bezetten?
- A Japan wilde de grondstoffen en landbouwproducten hebben.
 - B Japan wilde de Nederlanders in Indonesië tot slaven maken.
 - C Japan wilde het land zo snel mogelijk onafhankelijk maken.
 - D Japan wilde het Nederlandse bestuur helpen.

- 2p ○ 12 In de klas vindt een discussie plaats. Eén van de stellingen luidt: 'Indonesië heeft recht op schadevergoeding van Nederland, omdat Nederland het land 400 jaar lang heeft uitgebuit'.
→ Ben jij het eens of oneens met deze stelling? Geef twee argumenten voor jouw standpunt.
Doe het zo:
Ik ben het eens/oneens (maak keuze) met deze stelling, omdat ... en ... (geef twee argumenten).
- 1p ○ 13 Bij de vorige vraag heb je een standpunt ingenomen. Niet iedereen in de klas is het met je eens.
→ Noem één argument van iemand die het **niet** met je eens is.

Gebruik bron 10.
- 1p ○ 14 De uitspraak van koningin Wilhelmina maakte in 1942 weinig indruk op de Indonesische luisteraars.
→ Geef hiervoor een verklaring.
- 1p ● 15 Enkele gebeurtenissen:
a akkoord van Linggadjati
b onafhankelijkheidsverklaring van Indonesië
c politionele acties
d soevereiniteitsoverdracht
Welke tijdvolgorde is juist?
A b – a – c – d
B b – c – d – a
C c – a – b – d
D c – b – d – a

Gebruik bron 11 tot en met 14.
- 2p ○ 16 → Combineer iedere bron met de bijbehorende gebeurtenis uit vraag 15.
Doe het zo:
Bron 11 hoort bij gebeurtenis ... (vul een letter in).
(enz. tot en met bron 14)
- 1p ● 17 Wie hebben Nederland onder druk gezet om de politionele acties te beëindigen?
A de Europese Unie en de NAVO
B de Europese Unie en de Verenigde Staten
C de NAVO en de Verenigde Naties
D de NAVO en de Verenigde Staten
E de Verenigde Naties en de Europese Unie
F de Verenigde Naties en de Verenigde Staten

Gebruik bron 15.
- 1p ○ 18 De bron gaat over de beeldvorming van Nederlanders over Indonesiërs en andersom: van Indonesiërs over Nederlanders.
→ Welk '-isme' wordt door de tekenende Nederlander (links) in verband gebracht met de Indonesiërs?

- 1p ○ 19 *Gebruik nogmaals bron 15.*
→ Welk '-isme' wordt door de tekenende Indonesiër (rechts) in verband gebracht met de Nederlanders?

- 1p ● 20 *Gebruik nogmaals bron 15.*
De tekenaar van de spotprent gebruikt stereotypen. Dat zijn eenzijdige en onvolledige beelden over een bepaalde groep mensen, waarbij bepaalde kenmerken worden uitvergroot alsof die voor de hele groep gelden.
Waarom heeft de tekenaar stereotypen gebruikt?
- A De tekenaar is het eens met de Indonesiërs, dus maakt hij de Nederlanders belachelijk door ze op klompen af te beelden.
 - B De tekenaar is het eens met de Nederlanders, dus beeldt hij de Indonesiërs af als agressieve onruststokers.
 - C Door het beeld te overdrijven wordt duidelijk dat het tijd wordt dat beide groepen anders tegen elkaar aan moeten gaan kijken.
 - D Door het beeld te vereenvoudigen wordt duidelijk dat de kwestie alleen maar door geweld kan worden opgelost.

DE KOLONIALE RELATIE INDONESIË – NEDERLAND

+

HET INDONESISCH – NEDERLANDS CONFLICT 1945 – 1949

bron 1

aantal VOC-schepen naar Azië en terug uit Azië

	naar Azië:	terug uit Azië:
1602-1610	76	44
1610-1620	117	50
1620-1630	141	71
1630-1640	157	75
1640-1650	165	93
1650-1660	205	103
1660-1670	238	127

bron 2

Onderstaande gebeurtenis speelde zich af in de tijd van het Cultuurstelsel (rond 1850).

Een Nederlandse ambtenaar kreeg moeilijkheden met één van de machtigste adellijke landheren op Java. De ambtenaar verdacht de landheer ervan de bevolking op zijn landgoed te onderdrukken. De landheer eiste veel herendiensten van de bevolking. Hij werd rijker door misbruik en afpersing. De bevolking durfde geen klacht tegen hem in te dienen. De ambtenaar zei: 'De inheemse bevolking heeft het recht beschermd te worden tegen dit soort misbruiken.'

bron 3

een historicus over minister Cremer, die met het voorstel van de Mijnewet kwam

Voor minister Cremer was de zaak duidelijk: de belangen van de Nederlandse schatkist en van het Nederlandse bedrijfsleven stonden voorop. Mijnbouw uitgevoerd door een overheidsbedrijf was een risico en kostte te veel geld. Als het particuliere bedrijfsleven 2% van zijn opbrengsten als belasting zou betalen, liep de overheid geen risico en verdiende er toch geld aan.

bron 4

een Kamerlid dat tegen het voorstel van de Mijnewet was

Die grondstoffen kunnen belangrijk voor Indië zijn. Natuurlijk heeft Nederland het recht zich die grondstoffen toe te eigenen. Maar alleen als we zeker weten dat het in het voordeel is van de gehele Indonesische bevolking en niet van enkele Nederlandse bedrijven.

bron 5

het ophalen van de belasting op Sumatra



bron 6



bron 7

uit een geschiedenisboek

De leden van de nationalistische beweging PNI begrepen dat de Indonesische bevolking door het gebruik van bepaalde symbolen sneller nationalistisch zou kunnen worden. Zo presenteerden de nationalistes op een jeugdcongres in Batavia in 1928 voor het eerst het Indonesische volkslied 'Indonesia Raya' en een eigen rood-witte vlag als hun symbolen. De toespraken werden in het Maleis gehouden. De Nederlandse taal mocht niet gesproken worden, want dit was de taal van de kolonisator.

bron 8

tabel met de inkomsten van de Nederlandse staat in de periode 1853-1858 (bedragen in miljoenen guldens)

Jaar	Inkomsten uit Nederland	Inkomsten uit Indonesië
1853	60	15
1854	62	20
1855	63	24
1856	59	30
1857	51	42
1858	62	31

bron 9

een Nederlander in 1901

Wij zijn de opvoeders geworden van miljoenen Indonesiërs. Hun lot ligt in onze handen. Door een eerlijk bestuur moeten wij hun vertrouwen winnen. Wij moeten ervoor zorgen dat er meer welvaart voor de bevolking komt. Wij moeten het kind Indonesië opvoeden tot een man.

bron 10

uit een radiotoespraak in december 1942 van koningin Wilhelmina

Het tijdperk van onze koloniale verhouding behoort tot het verleden. Na een historische verbondenheid van eeuwen staan wij aan de vooravond van een samengaan op voet van gelijkheid.

bron 11

Koningin Juliana zet haar handtekening.



bron 12

Soekarno en Hatta kijken toe hoe de rood-witte vlag van Indonesië wordt gehesen.



bron 13

Een historicus schrijft:

Vóór januari 1949 zou er een nieuwe staat gevormd moeten worden: de Verenigde Staten van Indonesië. Deze moest bestaan uit het hele grondgebied van Indonesië. De staat zou met het Koninkrijk der Nederlanden moeten samenwerken in een Nederlands-Indonesische Unie, met aan het hoofd de koningin. Dit bood Nederland de gelegenheid zich zonder gezichtsverlies bij de veranderde situatie in Indonesië neer te leggen.

bron 14

interview met een oud-militair

Om drie uur kwamen we bij het paleis van Soekarno, de ambtswoning van de laatste gouverneur. De paleiswachten openden het vuur. Wij schoten terug. Toen het even stil was, verschenen er drie mannen met een witte vlag. Ik gelastte een staakt-het-vuren en liep op hen af. Van dichtbij herkende ik Soekarno. Soekarno sprak mij aan. "Is kapitein Westerling nog steeds jullie commandant?" Hij was erg gespannen. Ik antwoordde dat Westerling inmiddels was vervangen door overste Van Beek.

bron 15

een spotprent uit 1962

